

Tartalmi kivonat

Dolgozat címe: Az irodalmi nevelés hatása az erkölcsi fejlődésre

A dolgozatot készítő hallgató neve: Spolár Viktória

Szak, képzési szint és munkarend megnevezése: Óvodapedagógus BA levelező tagozat

Intézet/tanszék megnevezése: Neveléstudományi Intézet Anyanyelvi és Gyermek kultúra Tanszék

Belső témavezető: Vörös Klára Ilona Phd Egyetemi docens

Szakedolgozatomban gyermekirodalmi művek hatásait vizsgáltam az óvodáskorú gyermekek erkölcsi nevelésére. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának, szokás- és normarendszerének megalapozása.

Célom elsősorban az volt, hogy feltérképezzem, milyen tárházzal rendelkezik a magyar gyerekirodalom ebben a témában, másodsorban vizsgálatommal a gyermekek erkölcsi tudására, szintjére voltam kíváncsi.

Kutatásom többirányú volt. A szakirodalmi háttér áttanulmányozása után a primer kutatásban feltérképeztem azokat az erkölcsi tartalmakat, amelyeket az irodalmi művek segítségével át tudunk adni a gyerekeknek, ezekhez példákat is kerestem. A gyerekirodalmi művek hatásait az erkölcsi nevelésben egy mesefelolvasással és annak feldolgozásával támasztottam alá, amelyet egyes csoportos óvodásokkal végeztem el. Kontrollcsoportként általános iskolás, második osztályos gyerekeknél is elvégeztem a vizsgálatot, majd a két különböző életkorú gyerekcsoport reagálásait összehasonlítottam.

A kutatás során kapott eredményeket elemezve feltételezéseim megállták a helyüket. Ezek szerint az óvodásoknak szóló gyermekirodalomban megtalálhatók azok az adekvát mesék, versek, mondókák, amelyek az élet minden területére útmutatást adnak a gyerekeknek. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. Témakörük felöleli a gyermeki lét minden mozzanatát. A mesék feltárják a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat, így különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világgépének kialakítására, segítik szocializációjukat.

A vizsgálatból kiderült, hogy a gyerekek rendelkeznek információval az erkölcsi tartalmakról, tisztában vannak azok természetével. Mind az óvodás, mind az iskolás gyerekek ismerik a fő erkölcsi fogalmakat, ismerik és különbséget tudnak tenni jó és rossz között, tisztában vannak a szabály, a becsületesség, a segítségnyújtás, együttérzés, segítőkészség, önzetlenség és a figyelmesség pozitív érzésvilágával. Erkölcsi ismereteik bővülnek, ami egyrészt az életkor előrehaladtával a személyiségfejlődésben bekövetkező pozitív változásoknak, másrészt az olvasás és írás elsajátításának köszönhető.

Összegzésként tehát elmondható, hogy a primer vizsgálat jól tükrözi a szekunder vizsgálatok eredményeit, feltevéseim tekintetében.